

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Velja do konca tekočega leta po pošti in v Ljubljani na dom 2 gl. —
na mesec — 80
posamezne številke po — 7

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija v Blaznikovi tiskarnici na Bregu.

Izhaja

po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Izid volitev v kmečkih občinah.

Volitve kmečkih občin za državni zbor so končane. Radovedni smo skrbeli, kakšen bode izid teh volitev, ena skrb pa je dala vsim največ opraviti, skrb namreč, ali bode izvoljen grof Hohenwart. Skrbelo je to rodoljube slovenske, ki so sprevidili, da bi bila naša dežela osramotena pred celim svetom, ako bi grof Hohenwart ne bil izvoljen, ki je odbil stavljeno mu ponudbo na Moravskem in sprejel kandidaturu v svoji rojstni deželi. Skrbelo je to federaliste Avstrijske, ki zaupljivo gledajo na grofa Hohenwarta, kateri je kot minister pokazal, da mu je porazumljenje Avstrijskih narodov resnično pri srcu. Skrbelo je to centraliste in ustavoverce, ki se Hohenwarta najbolj bojé, ker dobro vedó, da bode njih kraljestvu za zmerom odklenkalo, ako Hohenwartova načela premagajo. In Hohenwart je izvoljen, izvoljen na Kranjskem, ne sicer na Notranjskem, kjer so si ga najprvo za poslanca bili izvolili, ampak na Gorenjskem. To pa je tako prišlo.

Ko se je za trdno izvedilo, da grof Hohenwart na Notranjskem nima nobenega upanja izvoljen biti, umaknil se mu je gospod dr. Pokljukar na Gorenjskem. S tem je pokazal, da mu ni mar za lasten dobiček, ampak le za blagor domovine, kateri utegne grof Hohenwart več koristiti, kakor on. Še bolj pa je pokazal svojo nesebičnost s tem, da je sam šel na Gorenjsko in volilcem, ki so hoteli njega voliti, priporočal volitev grofa Hohenwarta. Pa tudi Gorenjci so se pri tej priložnosti pokazali prave in politično zrele možake. Ne da bi jim bilo treba veliko dopovedovati, zapopadli so važ-

nost Hohenwartove volitve in so ga volili z ogromno večino. Rešili so s tem čast naše dežele, in pridobili si hvalo vsih Avstrijskih federalistov.

Enako sijajne volitve smo se nadjali v Ljubljanski okolici, ki je pri volitvah v deželni zbor do zdaj zmirom volila skoraj enoglasno. Vedeli smo, da ustavoverni kandidat v tem okraju nima nobenega upanja, ni se nam pa dozdevalo, da se na tihem proti grofu Barbo-tu agituje. Pripovedovalo se nam je sicer, da bodo nekteri Ribniški volilci volili g. Petra Kozlerja, pa zdelo se nam je to neverjetno, ker je bilo lansko leto čuti, da hoče g. Peter Kozler pustiti celó mandat deželnega zbora. Pa mladostovski centralni volilni odbor, zanašaje se na nekatere liberalne volilce v Laškem in Ribniškem okraju, stavljal ga je za nasprotnega kandidata grofa Barbo-ta in na tihem za-nj agitiral. Mladostovski velikaši so prišli in corpore pred volilno hišo v Ljubljani in kmečkim volilcem na vso moč prigovarjali, da naj ne volijo grofa, ampak g. Petra Kozlerja. Stiskali so jim v roke tiskana priporočila in enega celó nabili v sobi, v kateri se je volitev vršila. Bili so celó tako predrzni, da so prišli v volilno sobo in tam kmečke volilce obdelovali, dasiravno po postavi nihče ne sme v sobo, kdor nima legitimacijske karte. Nek volilec je na to opomnil in znanemu mladostovcu vrata pokazal, a čudno se nam zdi, da vladini komisar iz sobe ni spravil ljudi, ki niso imeli pri volitvi ničesar opraviti in so le volilce begali. Najbolj so jih zmešali, ko so prišli s telegramom, da je v Ribnici izvoljen Kozler. Tudi to je kmečke volilce motilo, da je nek znan gospod iz Ljubljanske okolice, ki jim je priporočal volitev Barbovo, glasoval za Kozlerja. Tudi v Litiji so mladostovci obdelovali

ljudi za Kozlerja, ki je pa dobil tam le dva glasova.

Na Notranjskem je izvoljen dr. Razlag in v Novem mestu g. Pfeifer. Da bo izvoljen Razlag, vedeli smo že po volitvah izbiralcev. G. Pfeifer pa je na Dolenjskem komaj zmagal.

Najbolj žalosten za nas je izid volitve v Trebnjem in Kočevji, kjer je izvoljen Dežman. Tudi Žužemberčani so za-nj glasovali, ki so dosihmal narodno volili. Dežmanovi agenti so slepili kmečke volilce menda s tem, da jim bo Dežman po šest in osem goldinarjev davka odpisal. V Kočevji je bil Dežman voljen enoglasno. Ker ne moremo verjeti, da bi bili narodni Belokranjci glasovali za Dežmana, bilo bi mično izvediti, zakaj se volitve niso vdeležili. Kakor smo zadnjič omenili, ponujal se je v tem okraju za kandidata tudi g. V. C. Zupan in „Narod“ ga je živo priporočal. Razposlal je neki nemšk program, v katerem obeta železnice in menda je tudi sam na Dolenjsko popotoval, pa ni vjel ne ednega glasa.

Ena volilna borba je tedaj pri kraji. — Prihodnji četrtek pa pride druga borba, ki bode gotovo zelo viharna, posebno v Gorenjskih in Notranjskih mestih na eni liniji, in na Dolenjskem na drugi.

Zato, volilci v Kamniku, Trziču, Radoljci, Kranji, Loki, Idriji, na Vrhniki, Postojni in Ložu, ki ste pretekla leta z nami se vojskovali za blagor naše domovine, da smo jej vsaj toliko priborili, kolikor je Slovincem v britkih okoljčinah dozdej bilo mogoče, ne zabite, da dr. Costa je bil med temi našimi borilci eden prvih. Poglejte stenografične zapisnike deželnihih zborov naših preteklih let, in videli boste, kdo zasluži Vaš poslanec biti. In pogledite tudi zapisnike državnega zbora, pa zopet boste videli,

Podlistek.

Ponarejevalci bankovcev.

Mica Juvanova, poprašana pri sodnji, kje je dobila onih sedem ponarejenih bankovcev taji od konca, potem pa pové jako romantično in dokaj neverjetno pripovedko, ktera je tako čudna, da jej tudi mi tukaj prostor damo. — Kakor pravi — in to prvo je tudi dokazano — prišel je nekega dne neznan človek s svojim tovarišem k nji na dom, ter jej reče, da, ako mu dá 50 gld. za dr. Suppana, kateri je zagovornik rjenega zarad goljufije na Žabjeku v preiskavi zaprtega moža, bo mož kmalu na prostih nogah. Žena se trudi, da bi spravila ta znesek skup, pa dobi le 46 gld., ktere neznanemu izroči. Ta odide in žena zvé v Ljubljani, da je goljufana.

Na sv. Andreja večer 1872. leta pride ta človek zopet k nji ter jo vpraša, če more v

njeni hiši prenočiti, kar mu ona dovoli. Po noči jej dela nesramne ponudbe in ker se mu brani, jej dá šopek bankovcev v roko, češ, da je vdovec in da bo srečna z njim. Na to ne nasprotva — in bankovci, ktere je od njega prejela, so bili ponarejeni. Imena tega človeka sodnji ni vedela naznaniti in dasiravno se je preiskovalnemu sodniku ta povest nevrjetna zdela, je vendar skušal najti tistega goljufa, kar se mu je tudi posrečilo. Bil je nek malo-priden človek iz Mengša, kateri je pri izpraševanju sicer obstal, da je to žensko za 46 gld. ogoljufal, ob enem pa s pričami dokazal, da je bil na sv. Andreja večer domá pri svoji ženi. Tudi ga Mica Juvanova pri predstavljenji ni za gotovo spoznala, rekoč, da se jej nekoliko drugačen zdi. Vendar je ostala pri tej izpovedbi, morda iz ljubezni do svojega moža, o katerem sodnja sumiči, da je tudi on bil z bankovčarji v družbi.

Tako je bila sodnja zasačila več oseb, ki so se pečale z bankovci, pa še med preiskavo, ktera je trpela čez leto, jih je bilo

nekaj izpuščenih, ker se je pokazalo, da se jim ne more nakladati hudodelstvo te vrste, ampak pregreški in prestopki, kateri pa ne spadajo v področje ljubljanske deželne sodnije; toraj se bodo te osebe sodile pri domačih okrajnih sodnijah. Konečna obravnava ni spravila nič posebno novega na dan, dasiravno je bilo več prič zaslišanih, ki pa so le vse to potrdile, kar so bile pri preiskalnem izpraševanju povedale. Bolj mikavna, kakor po pričah in zatožencih, kateri so razun Zupančiča več ali manj tajili, je bila ta obravnava za jezikoslovca po znanem „hudem“ svetovalcu gosp. P., kateremu je slovenski jezik zopern kakor trnjule, predno slana na-nje pade. Boleti mora res človeka uho, ako sliši izraze: „fovš note“, „cruk dal“, „fovš cegele“, „urtelj stekel (1)“, „naprej leži“ (liegt vor), „naprej vzet“ (vernommen), „v unterzuhengo padel“, „skoz en cegele pisal“ itd., ktere je gosp. P., kakor si mora človek misliti, prav nalašč rabil, in se hitro popravil, če mu je ušel kak slovenski izraz, n. pr. ponarejeni upni listi. Predsednik

kdo je mož na pravem mestu za tako poslanstvo, ki zahteva mnogostransko znanstvo in zgovorno besedo. V takem poslu tehtajo le resna dela, a ne šale in burke.

Od naših umnih Gorenjskih meščanov smemo pričakovati, da za dr. Costo, na zlati vagi čistega rodoljubja skušenega moža, bodo sami tako saglasno stali, kakor so naši izvrstni Gorenjci v kmečkih občinah stali za Hohenwarta, — ali tudi od naših Notranjskih meščanov smemo isto pričakovati, sicer se jim lahko zgodi to, da v neopravičenem razporu med dr. Costo in dr. Zarnikom zmaga dr. Suppan, ki ga iz „Tagblatta“ poznate, da je eden kolovodjev Ljubljanskega konstitucionalnega društva, — s tem pa je vse rečeno.

Pa tudi Vi volilci v Dolenjskih mestih napnite vse svoje moči, da zmagate z g. J. N. Horakom,*) ki ste si ga za kandidata svojega izvolili. Nemškutarska stranka mu je sicer postavila jako slabega kandidata, Kerškega g. Hočevarja nasproti, o katerem svet družega ne vé, kakor da ima za-se premoženje, za nas pa nemškutarijo, — med volilci so vsake baže ljudje, zato treba podučiti nevedne, krepčati omahljive, in postopati previdno in pogumno, da bode zmaga narodnim našim volilcem gotova.

Zato, prijatelji naši, na delo! Le malo dni je še in drugi volilni boj se začne:

pri nas Gorenjcih in Notranjcih za dr. Costo, — pri Vas Dolenjcih za g. J. N. Horaka!

Kdo naj bo naš kandidat v Ljubljani?

Kmečke občine so si izbrale svoje poslance in prihodnji četrtek si jih bodo volila naša mesta. Zadnji čas je tedaj, da si tudi v Ljubljani izberemo moža, kterega hočemo voliti. Ne bilo bi možko zdržati se volitve, naši nasprotniki bi se ponašali, da se jih bojimo. Tega pa tudi nihče tajil ne bo, da bodemo le zmagali, če se vsi narodni volilci vdeležimo volitve in volimo enoglasno. Kje pa bodemo našli moža, ki vživa zaupanje večine Ljubljanskih narodnih volilcev, in ga spoštujejo tudi nasprotniki?

Nek nemški plakat „mehrerer Laibacher Bürger“ priporoča dr. Razlaga za Ljubljanskega kandidata. Pa ker je dr. Razlag že voljen na Notranjskem in se ti „unabhängige Wähler“ niso podpisali, da bi vedeli, kdo so, ali Nemci ali Slovenci, moramo si izbrati družega moža,

*) Gosp. dr. Bučar je odstopil, glej našo novico na četrti strani.

sodnijske obravnave se je vidno trudil, slovenski govoriti, kar mu mora biti jako nenavadno, ker tako rad v staro „kranjsko špraho“ zabrede.

Po končanem izpraševanju prič in zatožencev vstane državnega pravdnika namestnik ter dokaže v obširnem govoru, da so vsi zatoženci krivi hudodelstva, kterega jih dolži zatožba. Nasvetuje toraj, da jih sodnija krive spozna in obsodi: Veberja v težko ječo za vse žive dni, Zupančiča na 12, Rusa, njegovo ženo in Juvanovo pa na 10 let težke ječe.

Zagovorniki gg. dr. Ahačič, dr. Rudolf in Rudež so zagovarjali „ex off“, to je vsak lahko slišal; posebno se je odlikoval gosp. dr. Rudolf s tako slovenščino, kakor se malo kje sliši. Vredno je, da ga človek gre poslušati. Le gosp. Brolih se je sicer v nemškem — toraj Mici Juvanovi, ktero je zagovarjal, nerazumljivem — govoru krepko potezal za svojo kljjetinjo, da je res le on tako ginil sodnike, da so jo obsodili le zarad goljufije po izdajanju ponarejenih desetakov na 1 leto težke ječe.

kteremu zaupajo ne le nekteri, ampak večina narodnih mož in kteremu so to svoje zaupanje že pokazali.

Nevarno bi tedaj bilo segati po čisto novih in ljudem neznanih možeh, ampak treba je gledati, da dobimo moža, ki je v novejših časih že bil naš kandidat. Zadnjikrat pa smo volili za deželni zbor l. 1871. Naš narodni kandidat je bil g. Ivan Vilhar, ki je dobil le 52 glasov manj kakor ustavoverni dr. Suppan. Glasovali smo ustmeno, sicer bi bil še marsikdo dal svoj glas narodnemu kandidatu, ki si ga ustmeno ni upal voliti. Čemu bi tedaj družega moža iskali? Naš kandidat za Ljubljansko mesto naj bo g. Ivan Vilhar. Gosp. Vilhar je rodoljub zanesljivega značaja, izveden posebno v denarnih zadevah, miren in prijazen, ter vživa po Ljubljani in tudi po deželi splošno zaupanje. Pokazalo se je to pri zadnjih Matičinih volitvah, ko je bil izvoljen za denarničarja, in pri volitvah „narodne tiskarne“, kjer so ga skoraj enoglasno volili v pregledovalni odsek. Zato še enkrat narodnim volilcem Ljubljanskim priporočamo za poslanca g. Ivana Vilhar-ja. *)

Politični pregled.

V Avstrijskih deželah.

„Vaterlandu“ so se poročile neke besede ministra Lasser-ja, iz kterih bi se smelo soditi, da se ministerstvo maje. Lasser bi imel nalogo sestaviti neko birokratično ministerstvo, ki bi bilo nad strankami. Da-si ta novica, kakor „Vaterland“ sam pravi, ni kaj verjetna, se vendar ž njo zлага, kar „Osten“ iz zanesljivega vira poroča, da namreč cesarski namestnik Weber pride v ministerstvo, Kubeck iz Gradca namesto njega v Bern, Linški deželni predsednik v Gradec, in Pino namesto njega v Linc. — Dunajski listi vedo povedati, da bivši predsednik državnega zbora, g. Hopfen, bode poklican v gosposko zbornico.

Nemški cesar Viljem je imel včeraj popoldne priti na Dunaj. Za stanovanje mu je odločen cesarski grad Schönbrunn. Tudi Bizmark se je 16. t. m. odpeljal na Dunaj. — Črnoviški mestni svet je sklenil pet in dvajsetletnico Cesarjevega vladanja slovesno obhajati. —

*) V današnjem „Slov. Narodu“ priporoča centralni volilni odbor dr. Vošnjakov dr. Razlaga za kandidata v Ljubljanskem mestu. Kakor je gori rečeno, je dr. Razlag že izvoljen na Notranjskem in toraj je nemogoče, da bi zastopal tudi Ljubljansko mesto. Čudimo se predrznosti „Slovenskega Naroda“, ki se hoče norčevati z Ljubljanskimi meščani in jih pripraviti, da zavržejo svoje glasove.

Tako se je končala ta obravnava in o ponarejenih bankovcih, kterih so prej mnogo po vsi Avstriji zasačili, se zdaj nič več ne sliši. Upajmo, da je ta industrija pri nas zadušena.

H koncu ne moremo si kaj, da bi ne spregovorili še resne besede do našega ljudstva v tej zadevi. Koliko ljudi, koliko rodovin je prišlo že po tej poti ob prostost, premoženje, koliko jih po nedolžnem trpi! Marsikdo, ki zavoljo velikih davkov ali nenadne nesreče prav težko živí, se dá po kakem sleparju, kteri mu pravi, kako lahko bi obogatel, zapeljati, da stopi v zvezo s takimi ljudmi, kteri so preleni, da bi živeli ob poštemem delu in toraj vsa druga pota iščejo, po kterih bi laglje dobili to, česar potrebujejo za življenje, ki se pa vsled tega radi skrivajo za druge, ker so v preslabem imenu pri ljudéh. Na ta način se vjamejo včasih brž v kake zanjke kazniške postave, ktera je posebno, kar se tiče ponarejevanja upnih listov ali bankovcev, neusmiljeno ostra. Pa tudi mora biti ostra, kajti kdo bo

Češki listi pretresajo izid volitev in popisujejo nezaslišane agitacije, ki so se od liberalne strani godile.

Irvaški deželni zbor v Zagrebu je 13. t. m. zopet pričel svoje delovanje z debato o ustanovitvi vseučilišča. Dr. Makanec je tirjal, da se izključi bogoslovna fakulteta, češ, da ne vstreza značaju in tirjatvam ved, ki naj se na vseučiliščih učé. Ta predlog je padel in enoglasno bil sprejet predlog dr. Špuna „da naj se vseučilišče odpre že leta 1874/5 s štirimi tečajmi blagoslovne in pravoslovne fakultete in s prvem letom modroslovne fakultete, ki naj se v treh letih dopolne. Medicinska fakulteta naj se sicer tudi prične, odpre pa naj se še le potem, ko bodo potrebna sredstva zagotovljena.“

Vnanje države.

Na Francoskem se utegne ustanovitev monarhije zopet zavleči. Mnogi, ki jo srčno želé, mislijo si kralja po izgledu Ludovika XIV., ki je vladal svojevoljno. Zato od grofa Chambord-a zahtevajo, da jim garantira nekatere pravice in dobitke novejših časov, predno ga okličejo za kralja. Chambord tega menda noče storiti. Ker ima kot dedič Francoskih kraljev postavno pravico do kraljevega prestola, je pač naravno, da od Francoske tirja, naj brezpogojno pripozna njegovo pravico. Kratkoviden bi pa bil, če bi kot kralj ljudstvu ne privolil pravic, ktere si je v novejših časih pridobilo. Kakor se „Vaterlandu“ iz Pariza piše, posrečilo se je Thiersu pod eno kapo spraviti republikance, Gambetove rudečkarje, in Napoleonove privržence, da bi ustavil monarhijo. Mož meni, da pride potem zopet na krmilo. Mogoče bi to bilo, pa čez nekaj mesecev bi se moral umakniti ali Napoleonovim ali Gambetovim privržnikom, ki bi zopet le za-se delali. Če se tedaj razglašenje monarhije zopet zavleče, vboga Francoska še ne bo imela počitka in mirú, kterega tolikanj potrebuje.

Poslanca Brun in Chesnetoug, ki sta bila v Solnogradu pri grofu Chambord-u, da bi poravnala navskrižnost med njim in narodno skupščino, sta se v Pariz vrnila. Pravijo, da sta dobro opravila in da je Chambord tirjatvam zastran tribarvene zastave pritrdir Republikanski listi dvomijo, da bi to res bilo. — 13. t. m. se je začelo sodnijsko izpraševanje maršala Bazaine-a.

Na Pruskem. Nemškilisti priobčujejo neko pismo papeževo, ktero bi bili Pij IX. 7. avgusta pisali cesarju Viljelmju. V tem pismu prosijo

za papirnati bankovec kaj dal, ako bi ga vsak smel narediti!

Po ponarejenih bankovcih ni prišlo še nikdar sreče, pač pa strašne nesreče dovolj med ljudi, po enem samem človeku se pogubijo večkrat cele nedolžne rodovine, če še tudi škode ne jemljemo v račun, ktera se zgodi tistemu, kteri je kak ponarejen bankovec od goljufa prejel. Po zadnjich obsojenih prišlo je 15 otrok ob reditelje. Rus jih ima 7, vsi so še majhni, Veber 3, tudi majhne, Zupančič 4 in Juvanka 1, oba majhne. Kaj bo ž njimi? Kdo bo jim skrbel za hrano in odgojo, kdo jih oblačil? Vsak vé, kako se z otroci zaprtih ravná, dasiravno so nedolžni.

Naj bi ta dogodba, ktero smo zavoljo tega bolj obširno popisali, bila našemu ljudstvu v poduk! Naj se varuje sleparjev, ki bi mu hoteli s ponarejenim denarjem „pomagati“, in naj se tak slepar rajši prej naznani ali izroči sodniji, predno spravi cele vasi v sodnijsko preiskavo in v strašno nesrečo! J. A.

cesarja, da bi ustavil ostro postopanje vladino proti katoličanom kterega kakor je čuti, ne odobruje. Na to je Viljem 3. septembra menda odgovoril papežu, da se mu je napačno poročilo. Po ustavi mora cesar pritrditi vsim vladinim določbam, predno se izvršujejo. Pritrdil je tudi ostremu postopanju proti katoličanom, ki se nočejo ukloniti cesarskim postavam. Upa, da bode papež, ki zdaj pravo vé, zapovedal svojim podložnim, da naj se več ne upirajo. Istost obeh pisem je jako dvomljiva, če bi se pa potrdila, bilo bi to dokaz, kako predrzen je pruski vladar, ki od papeža zahteva privoljenja, da sme zatirati sveti cerkvi zveste katoličane. — Nič se še ne vé, ali bode Bismark spremljal cesarja na Dunaj, ali ne.

„Norddeutsche Allgem. Zeitung.“ je 3. nov. napadla kapitena Wernerja. Werner na to omenjenemu listu odgovarja, da mu službeni pomisljiki (dienstliche Rücksichten) ne pripušajo očitno se zagovarjati. Werner s tem potrди, da je ravnal po vladinem povelju, ko je bil Španjskim upornikom ladijo vzel.

Mogunški škof Ketteler protestuje zoper to, da je vlada pripoznala Reinbensa za katoliškega škofa.

Baavrski minister bogočastja je škofom dovolil, da smejo zarad pomanjkanja duhovnov postavljati za pastirstvo redemptoriste, ki so na Nemškem z jezuiti vred odpravljani. Pa vlada jim mora za vsakega še posebno dovoljenje dati, in več kakor eden jih ne sme biti na enem kraju. Tudi ne smejo več hoditi po ljudskih misijonih.

Švica. Ciriški katoličani, kterim so liberalci siloma vzeli cerkev in jo izročili starokatoličanom, hočejo novo zidati. Ker sami toliko ne premorejo, obrnili so se do katoličanov po družih deželah ter jih prosijo podpore za to tolikanj važno in potrebno delo.

Bernska vlada je vse juraške duhovnike odstavila, ker niso hoteli priti k sodnijski obravnavi. — Tudi Šentgalska kantonska vlada se je sperla s svojim škofom.

Iz Španjskega se poroča, da so Karlisti pri mestu Puente de la Reyna potolkli republikanskega generala Morionesa in ga v mestu zajeli. Poslednji čas so začeli gibati se tudi Alfonzisti, tako imenovani po Alfonzu, sinu pregnane kraljice Izabele, kterega hočejo imeti za kralja.

Najnovejša poročila pravijo, da so jo Karlisti pod vodstvom infanta Alfonza mahnili prek reke Ebra.

O volitvah.

Na Kranjskem: V kmečkih občinah so voljeni:

Na Gorenjskem: grof Hohenwart; od 237 oddanih glasov jih je dobil 200 (v Kamniku 81, v Kranju 79, v Radolci 40.) Ustavoverni baron Apfaltrern je dobil 36 glasov in dr. Razlag enega.

V Ljubljani okolici itd: grof Barbo, dobil je v Ljubljani 80 glasov od 110, v Litiji 67 od 76 in v Ribnici 20 od 44 tedaj skupaj 167; nasprotni kandidat Peter Kozler je dobil v Ljubljani 30, v Ribnici 24 in v Litiji 2 glasova. Ustavoverni Brolih je dobil v Litiji menda 6 glasov.

Na Notranjskem: dr. Razlag, ki je dobil 102 glasova; Hohenwart jih je dobil 57.

V Novem mestu in Krškem: Viljem Pfeifer.

V Trebnem: Karl Dežman, ki je dobil v Trebnem 20, v Kočevji 39 in v Radečah 31 tedaj skupaj 90 glasov. Dr. Sterbenc je dobil 26 glasov.

Pfeifer; dobil je v Krškem 45, v Novem mestu 9, v Črnomlji 25, skupaj 82 glasov; G. Irkič v Krškem 10, v Novem mestu 25, v Črnomlji 14, skupaj 49, Zagorc pa 27 glasov. G. Pfeifer je tedaj zmagal le za 3 glasove.

Na Štajarskem, poroča „Slov. Gospodar“, je g. Hermanu zmaga gotova, in je veliko upanja, da bosta izvoljena tudi gospoda Kosar in Pajk.

Na Koroškem sta propadla narodna kandidata Einšpieler in Vigele. Da je g. Einšpieler padel, bila je kriva zavratna agitacija liberalnih Slovencev. Naši koroški bratje so se zanašali na to, da so složni in edini, a tukaj se za gotovo pripoveduje, da je nekdo, ki bi bil sam rad kandidiral, pa si ni upal, po Velikovcu na tihem hujskal ljudi, naj duhovnika Einšpielerja ne volijo. Naši „Narodovci“ so za to skrivno agitacijo vedeli in močno se krohotali, ko so zvedeli, da je Einšpieler propadel. Menda jih je veselilo, da je izvoljen nemškutar. — Klagenfurterica objavlja imenik velikih posestnikov koroških, kterih je vsih skupaj 107.

Na Goriškem je v Furlaniji zmagel dr. Valussi, duhovnik, sè 67 glasi proti 35, ki jih je imel grof Strassoldo.

V Gorici je dobil dr. Tonkli 69, v Sežani 12, v Tominu 9 glasov. Winkler v Gorici 20, v Sežani 1, v Tominu 49 in v Bovcu 11; dr. Lavrič v Gorici 32, v Sežani 36, v Tominu 7 glasov. Tedaj nima nobedon absolutne večine glasov in bodo 20. t. m. še enkrat volili med dr. Tonkljem in Winklerjem, ki sta prav za prav moža iste stranke. Narod pravi, da bodo Sočani, ki so zlo poparjeni, glasovali vsi za Winklerja, da le „klerikalni Kosoklep“, dr. Tonkli ne bo voljen. Kdor je bral dopis iz Gorice v zadnjem listu „Soče“, naj si tolmači to doslednost „Sočanov“.

Iz Istre. Sijajna bila je zmaga narodne stranke na volilnem volovskem okraju. Izvoljen bil je tukaj narodni kandidat g. Dinko Vitezič, svetovalec pri državnem odvetništvu v Zadru, s 65 glasovi proti nekemu Covačzu ali Kovassu iz Pazina, ki je revež komaj 5 privržencev našel. Bog živi Dinka Viteziča! Bog živi volilce, ki so se tako pošteno ponesli! Škof Dobrila je žalibog propadel.

V Trstu pri volitvi družega volilnega reda noben kandidat ni dobil nadpolovične večine glasov. — V ožji volitvi je zmagal Sandrinelli.

V III. volilnem redu pa je včeraj voljen narodnjak g. Nabrgoj s 1103 glasovi, laški kandidat baron Marpurgo pa jih je dobil le 357.

Na spodnjem Avstrijskem, kjer so bili dosihmal voljeni sami liberalci, je zmagal en konservativen kandidat.

Na gornjem Avstrijskem, kjer volijo kmečke občine 7 poslancev, izvoljenih je 6 konservativcev in le 1 ustavoverec.

Na Solnograškem sta voljena v kmečkih občinah 2 konservativna moža.

Na Českem je v kmečkih občinah izvoljenih 16 federalističnih in 11 ustavovernih poslancev. Dve občini boste morale še enkrat voliti.

Dopisi.

△ **Z Gorenjskega** 16. oktobra. — (Volitev v Kamniku), od ktere ravno pridem, je bila taka, kakor do sedaj še nisem enake doživel. Volilni odbor ljubljanski priporočil je gorenjskim kmečkim občinam g. dr. Pokljukarja in zoper njega se je začela agitacija od nasprotnikove strani že jako zgodaj. Najimennitnejša agitatorja za našega nasprotnika g.

barona Apfaltrerna bila sta c. k. okrajni glavar kamniški, pa nemškutarski župan mengiški. Napenjale so se vse žile zoper nas, obljubovali so se zlati gradovi volilnim možém, ako volijo Apfaltrerna, in pripovedovalo se jim je, kako bo to silne dobrote naklonilo njim in njih otrokom menda do tretjega in četrtega rodú, ako volijo barona. Že smo se skoraj malo začeli bati. Stojimo v uradni, volitev se začne, nasprotniki še vsi prigovarjajo: nikar ne volite Pokljukarja. Volilna komisija je sestavljena, prvi volilec se oglasi in reče: Jaz volim gosp. grofa Karola Hohenwarta. Nasprotniki se spogledajo — kaj? kako? Hohenwarta? Se motiš! Ne, se ne motim, Hohenwarta! In zdaj začnemo: Hohenwarta! Hohenwarta! — In ko sklenemo, ima Hohenwart 81 glasov, Apfaltrern 12, Razlag enega! Živio Hohenwart, naš poslanec! In naše veselje postane še večí, ko nam kmalo na to iz Kranja telegram dojde: Hohenwart 79 glasov, Apfaltrern 6. Nasprotniki strmé nad to prikaznijo — do zadnjega trenutka niso vedeli za našega moža in nek uradnik svoja čutila tako-le izrazi: „Te prok — f —! Strela naj jih udari! Sinoči so kandidata dobili, pa so zmagali z njim!“ — Dobro! Živili gorenjski rojaki! —

Tudi mičnih episód smo mnogo doživeli pri tej priložnosti. Izmed več le eno: Nekega narodnega župana je vprašal pred kakimi 14 dnevi kamniški okrajni glavar: „Kaj boste volili? Mož se odreže: bom že povedal dan volitve! Kmalo na to je mož kaznovan z dvema gld., ker nekih zapisnikov ni imel v redu. Danes župan gospodu prinese ona dva goldinarja. „Tu je moja globa.“ Okrajni glavar na to: „Vam bo spregledana kazen — pa koga bodete volili?“ Župan: „Grofa Hohenwarta!“ Glavar: „Le dajte sém, vam ne bo odpuščena!“

Zmed onih, ki so se dali pregovoriti za nasprotnika, so večidel ljudje brez vsacega političnega izobraženja. Glejmo toraj, domorodci, da si vsaj po večih krajih osnujemo kat. politiška društva in po tih širimih politiško vednost, tako nam bo delo še lažje ob prihodnjih volitvah.

Iz Bleda 16. oktobra. Prav iz srca smo te veseli, dragi „Slovenec“, in želeli bi, da bi ti imeli tudi veselega kaj sporočiti. Pa odkar so skoraj vse gorenjske fužine v roke prišle Kranjski obrtnijski družbi, se našim kmetom huda godi. Res je, da nekteri veliko zaslužka imajo pri fužinah, občinstvo pa veliko škodo trpi. Najhujše nas peče pomanjkanje drv in lesa. Ker gozdi še niso razdeleni, moramo beračiti vsako desko, ki jo potrebujemo. Nekteri kmetje imajo velika pohišstva in potrebujejo veliko lesa za popravo streh in kurjavo, gozdnarji pa jim navadno odkažejo v nepriležnih krajih le kaj pičlega, da bi morali kuhati svoje jedi skoraj na solncu. Včasih najhujše poljsko delo pritiska in se mora odložiti, ker se gozdnarskim varuhom zljubi, da jim ravno tedaj odkazujejo potrebna drva. Če si pa kdo sam kaj odseka, precej so mu gozdarji za hrbtom, ter ga hočejo zarubiti, in velikokrat se vsled tega vnamejo hudi pretepi in tožbe, ki jemljejo ljudem veliko časa in denarjev. Da, celó brinja ne pusté revežem pobirati, ampak rajši pusté, da konec jemlje. Sami za-se pa gospodarijo, kakor se jim zljubi, in ne vprašajo, če smejo, ali ne. Ne zdavnej so sekali v nekem delu, ki je bil vedno naš, in da bi jim ne bili branili, stala sta dva žandarja pri delavcih.

Kako neusmiljeno gozdnarji obrtnijske družbe z ubogim kmetom ravnajo, priča tudi sledeča dogodba. Že dve leti se po naših planinah klati volk, ki je vjedel že 20 goved, 80

ovac in 6 žrebet. Pred nekimi meseci, ko je končal poldrugi sto gld. vredno žrebe, šli so nekteri kmetje, da bi ga pri mrhovini po noči čakali in vstrelili. Med potjo jih srečajo gozdnarji ter jim hočejo vzeti puške. Ker pa tega niso mogli, začeli so iz same nagajivosti v zrak streljati, da bi volka oplašili in odpodili. In potem so še tožili župana, ki je kmetom dovolil, da so šli nad volka, in moral je plačati 5 goldinarjev kazni. Kmetje že komaj pričakujejo, da bi bilo teh trdih razmér že skoraj konec, in gozdi razdeljeni. Razdelitev je bila od sodnije že dovoljena, pa ker obrtnijski družbi ni bila po volji, pritožila se je pri viši sodniji, in reč še zdaj ni rešena. Ker se imajo ravno zdaj voliti poslanci za državni zbor, izvoljenemu živo priporočamo, da se v tem oziru za naše revno ljudstvo potegne in mu k pravici pripomore.

Česko. Česki poslanec Skrejšovski, ki je imel glasovito pravdo zaradi „insepatov“ (neplačevanih štempeljnov pri tisku naznanil), je 10. t. m. nastopil kazen. Bila ga je deželna sodnija po sedemmesečnem čakanki nekrivega spoznala; viša deželna sodnija pa mu je prisodila 18 mesecev ječe, in to kazen je najviša sodnija zmanjšala na ječo enega leta. Šel je v ječo bolehen, kakor piše „Čech“, ker mu ni bilo dopuščeno nastopiti kazen, ko se nekoliko zdravje vtrdi, ne dopuščeno o času, ko bi bilo za-nj manj nevarno. Skrejšovski je bil neutrudljivo delaven za svoj narod; judovska surovost dunajskih časnikov ga ni mogla trpeti, zato so se že pri njegovi obsodbi razveselili, da svoje ječe ne bode dostal živ in zdrav. Ves narod, piše imenovani list, bode s koprnenjem čakal, da se zopet odpro ječna vrata, ktera so se zaprla za svojo žrtvo.

Domače stvari.

— (Slovensko gledišče v Ljubljani) se je pričelo v nedeljo 5. oktobra z igro „Trdoglavec“, poslovenjeno po g. J. Aléšovcu. Igra je izvrstna in privabila je toliko občinstva, da so bili vsi prostori napolnjeni. Igralo se je sploh dobro, naravno in poslušalci so bili jako zadovoljni ter ploskali igralcem in igralkam. Prestavljena je ta igra iz nemškega v prav razumljivo, domačo slovenščino, toraj je v kljub dolgosti vsim poslušalcem posebno dopadla. — V ponedeljek 13. oktobra prišla je na vrsto igra „Graščak in oskrbnik“. Igra je že znana, jako dolgočasna, pri tem pa še prestavljena v tisto nenaravno slovenščini podobno narečje, v katerem se odlikujejo „Narodovi“ „pisci“, vse mrgoli besed „baš“, „baje“, „ka“, „bolest“, „rekši“ itd. Zarad tega je bilo pa tudi gledišče prazno, tako grozovito prazno, da je bilo človeka skoro strah v njem, da-siravno so igralci storili iz igre, kar se je dalo. Sreča, da si ni pri taki barbarski slovenščini nobeden igralcev jezika spahnil! To ni slovenski jezik, to je tista iz vsih zakotnih narečij sestavljena zmes, ktere slovensko ljudstvo ne razumi in ne mara. Ako se bo v slovenskem gledišču gojilo to narečje „Narodovih“ protestantov ali nagajivcev, bo gledišče čedalje bolj prazno, kajti „Narodovcev“ je tako malo, da jih še v gledišči videti ni. „Narodova“ trojica pa gotovo ne bo plačala deficita, kateri je dram. društvu gotov, ako se bodo take igre predstavljale. — V ponedeljek se bo igralo: „Gospa, ki je bila v Parizu“. Kako, bomo drugič poročali.

— „Narod“ je imel nezdavnej uveden članek o dr. Costovih zaslugah, ki je poln laži in psokv. Dr. Costa razjasnuje pregreške, katerih ga Narod dolži, ne časniku „Narodu“, s

kterim poštena polemika ni mogoča, ampak svojim rojakom, in pobija vsa očitanja „Naroda“ z „Narodom“ samem. „Narod“ je hotel z omenjenem člankom podreti dr. Costovo kandidaturo po Gorenjskih in Notranjskih mestih. Dr. Costa ne išče nobene hvale in ne hrepeni po poslanstvu, kakor nekteri ljudje. „Z veseljem“ pravi v svojem odgovoru v „Novicah“, sem delal in delam za svoj narod. Svojega prepričanja pa ne bom nikdar in po nobeni ceni predrugačil in zmirom zvest ostal našemu geslu, ki je resnično cel program: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Volilcem Gorenjskih in Notranjskih mest in trgov priporočamo, naj preberejo članek v „Slov. Narodu“ in dr. Costov odgovor v zadnjih „Novicah“ in prepričali se bodo, kako močno jih hoče Narodova stranka slepiti! „Narod“ se ponaša, da so Česki „Narodni Listy“ prinesli njegov članek o dr. Costovih zaslugah, in se veseli, „da omenjeni organ pomaga tako jasnost o našem razporu širiti med drugimi Slovani, ki ne poznajo neveselih in čudnih razmer pri nas.“ Od poštenih „Narodnih Listov“ se nadjamo, da bodo prinesli tudi dr. Costov odgovor in razsodbo prepustili svojim bralcem.

— Kdor hoče kaj posebno nesramnega brati, naj vzame v roko današnji „Narod“. Odgovor na tako gnjusno pisanje nam ni mogoč, ker nismo navajeni pisave take surovosti.

— „Laibacher Schulzeitung“ pripoveduje, da je več učencev Šentjakopske mestne šole pri preskušnjah za realko propadlo. „L. Schlz.“ trdi, da se je to že več let zgodilo in se hujuje nad učitelji Šentjakopske šole, češ, da ne storé svoje dolžnosti in da zlasti zanemarjajo nemščino. To ne sme biti, méni „Lb. Schlz.“ in priporoča nadzorniku, da to odpravi. Zlasti pa priporoča mestnemu odboru, naj skrbi, da se na tej šoli ne bodo odgajali narodni prenapetneži. S tem je „L. Sch.“ pokazala, kaj jo prav za prav boli. Učitelji na Šentjakopski šoli so pošteni narodnjaki in se ne dajo pregovoriti, da bi zatajili svoje prepričanje, kakor so storili učitelji družih mestnih šol. To „L. Sch.“ peče, ki bi sebi v tolažbo najraje videla povsod ljudi svoje baže. Ne moremo pa verjeti, da bi se bili učenci Šentjakopske šole res tako slabo obnesli. Na gimnaziji so se dosihmal najbolj odlikovali ravno učenci Šentjakopske šole. Kako tedaj, da bi ne zadostevali na realki? Sicer pa bimorala „L. Sch.“ vedeti, da se stanje šol splošno ne sme presojevati po takih preskušnjah. Lahko se primeri, da najboljšemu učencu spodleti, med tem ko najslabejši skušnjo napravi. Taka je bila tudi letos. Poznamo učence, ki ljudskih šol niso dovršili, ali pa s prav slabim vspehom; pa kakor se slepi kokoši primeri, da najde zrno, primerilo se je tudi njim, da so preskušnjo napravili.

Razne novice.

— Kološki nadškof Hajnala, ki je nezdavnaj daroval 10.000 goldinarjev učiteljem v podporo, ustanovil je na lastne stroške sirotnico za sirote Kaloške nadškofije. Odbor meščanov pozveduje po občinah za sirote, katerih je ravno zdaj zarad hude kolere silno veliko, in jih sprejema v sirotnico, kjer se do 12. leta dečki podučujejo v raznih rokodelstvih, deklice pa v gospodinjstvu in ženskih delih, da se odrastli sami lahko preživé. Ogrski listi hvalijo velikodušno milosrčnost škofovo; dunajski listi pa njergajo, ker je škof oskrbnništvo izročil — nunam.

— V Purkersdorfu je umrl 12. t. m. grof Welsperg-Raitenau, c. kr. pravi skrivni svetovalec, nekdanji namestni predsednik ilirskega poglavarstva v Ljubljani, v 95. letu svoje starosti.

— Na Dunaji je 15. t. m. umrl grof Chorinsky, nekdanji poglavar v Ljubljani.

— Jezuiti morajo v osmih dneh Repnje zapustiti, sicer jih bodo s silo odgnali.

Častitim volilcem

kmečkih volitnih okrajev na Kranjskem.

Po končani volilni bitvi se obračamo do Vas častiti volilci, dragi bratje, možje slovenski, — ki ste nepremakljivo stali za našo zastavo: „za vero, dom, cesarja!“ — ki ste se povsod junaško bojevali, kakor nikdar še pred, zoper domačega in ptujega nasprotnika našega naroda. Hvala, slava Vam!

Sijajna, pogumna zmaga gorenjskega okraja z zlatimi črkami vpisana bode v našo zgodovino, — pa tudi sad njen bo daleč presegal meje naše domovine.

Ne manj slavna je zmaga ljubljansko-vrhniškega, litijsko-zatiškega in ribniško-laškega volilnega okraja.

Pa tudi Vi vrli notranjski in dolenski volilci, ki ste po neugodnosti volilnega reda in po naprošenih razpornikih zapeljanim domačinom nasproti pri volitvi v manjšini ostali, — niste premagani, poštenjaki ste, ker bojevali ste se pošteno, in nevstrašeno za svetinje našega naroda.

Še enkrat Vam, junaški volilci, izrekamo presrečno zahvalo, — živili! slava Vam!

Izvršilni odbor „Slovenije“ za volitve na Kranjskem.

V Ljubljani 17. oktobra 1873.

Duhovske spremembe.

Č. g. Valentin Lah gre k Trapistom v Bosno. Na njegovo mesto pride v Šmartno pri Kranji č. g. Blaž Šoklič, v Staro Loko pa č. g. Janez Komlanec.

Eksekutivne dražbe.

Posestvo Mse-lovo v Ribniku, okraj Kočevski, cenj. 89 gld. 88 1/2 kr., 31. okt. — Posestvo Ferd. žl. Kleinmeyra iz Žužemberka, cenj. 855 gld., 12 kr., 12. dec. 1873 in 12. jan. 1874. — Posestvo Kastelčevo na Dobropolji, okraj Bistriški, cenj. 1850 gld. 7 kr., 9. dec. 1873 in 9. jan. 1874. — Posestvo Miheličevo v Dolgi vasi, okraj Kočevski, cenj. 120 gld., 21. okt., 21. nov. in 21. dec. — Posestvo Zerčevo v Dvoru, okraj Vrhniški, cenj. 3570 gld., 4 kr., 6. dec. 1873 in 9. jan. 1874. — Posestvo Debevečevo v Brezovici, okraj Vrhniški, cenj. 2420 gld. 12 kr., 13. dec. 1874 in 17. jan. 1874. — Posestvo Kreuzmajerjevo v Kočevji, cenj. 750 gld., 4 kr., 4. nov., 4. dec. 1873 in 8. jan. 1874. — Posestvo Braune-jevih dedičev v Kočevji, cenj. 6750 gld., 4 nov., 2. dec. 1873 in 8. jan. 1874. — Posestvo M. Krakerjevo, Kammersdorf, okraj Kočevski, cenj. 600 gld., 4 nov., 2. dec. 1873 in 13. jan. 1874. — Posestvo Zorovo v Dvoru, okraj Vrhniški, cenj. 7500 gld., 8 nov., 10. dec. 1873 in 14. jan. 1874. — Posestvo Homovčevo na Hribu, okraj Vrhniški, cenj. 860 gld., 8 nov., 10. dec. 1873 in 14. jan. 1874.

Zarad preobilnega jako važnega drugega gradiva so morali oddelki: Vremenske opazke, žitna cena, kurzi, umrli itd. izostati, prosimo toraj čast. bralce potrpljenja.

Ko je že list končan, se nam poroča iz Novega mesta, da se je g. dr. Bučar odpovedal kandidaturi in da so Dolenski mesta na mestu njega si izbrala za kandidata gospoda

J. N. Horaka,

hiš. posestnika v Ljubljani, ktereга vsim volilcem živo priporočamo.